

Romesjöns Fiskevårdsområdesförening
Gösta Lundén gosta@komrepservice.se
Rishammarvägen 30
442 93 KAREBY

Kungälv 2018-12-17

Naturskyddsföreningen i Kungälv
c/o Stig Johannesson andolf@swipnet.se
Munkegärdegatan 355
Kungälv

Kungälv Kommun
kommun@kungalv.se

Synpunkter på svarsskrivelse rörande Romesjöns vattenkvalite.

D.nr.KS2017/0269-4

Bakgrund

I vår skrivelse 2017-02-10 redovisade vi den negativa utvecklingen med "Krav på att återställa Romesjön med dess djur- och växtliv, Kungälv Kommun."

Vi fick en svarsskrivelse 2018-09-24, med bedömning att sjöns vattenkvalite idag inte motiverar fördjupade undersökningar eller åtgärder. Som bedömningsgrund refereras en rapport från Havs- och Vattenmyndigheten 2017:6, samt ett antal andra orsaker.

Kommunens anser att bedömning av sjöns vattenkvalitet idag inte motiverar fördjupande undersökningar eller åtgärder. Om vattenkvaliteten skulle hota badplatsen kan en annan bedömning göras.

Föreningarna bemöter nedan kommunens bedömningar. Med detta vill vi visa på behovet av kunskap genom nödvändiga undersökningar. Vilket behövs för att förstå vad som orsakat miljöpåverkan på Romesjön och Väla bäcks ekosystem. Samt att åtgärder görs för att återställa Romesjön och Väla bäck tills att ekosystemet har återhämtat sig. Endast kontroll av badvattenkvaliten är inte tillräckligt.

Kommunens bedömning.

Våra synpunkter.

1) Påverkan av externa utsläpp.

a) Vi håller med om att det är den externa påverkan som är huvudorsaken. Detta från verksamheten med jordframställning som under minst 15 år hanterat stora mängder material som ofta innehåller oönskade och miljöfarliga ämnen såsom kompost (ibland utländska frukter med bekämpningsmedel), hästgödsel (antibiotika rester) och röttslam (som olagligt använts och ledde till miljöstraffavgift).

b) Genom konturerliga utsläpp från jordframställningen från år 2000 med kulmen 2007-2008 då enkeldammen brast och förde ut tusentals ton med material mot Romesjön.

c) Ökade närsalter från verksamhetens lakvattnet från (vissa mätningar ligger långt över Länsstyrelsens (2016-04-14) föreskriva gränsvärde på N 1250 µg/l och P 50 µg/l. Uppmätt i röret N 4200 µg/l och P 870 µg/l. *Alltså 2->15 gånger högre!*. Exempel från 1995-05-29, N 515 µg/l och P 9 µg/l, PH 6,87. Kommunalt mål för N 500 µg/l för år 2000 enl Promemoria 1993-09-06.

2)Utfiskning av större rovfiskar.

a)Utfiskning av större rovfisk har inte skett. Sportfiskare släpper tillbaka fångad fisk.

3)Avföring från gäss

a)Detta syns inte vid badvattnets kontroller (inga alarmerade e-coli värde),
Se även4)a)

4)Kraftig betning av undervattenväxter av tex kanadagäss

a) Romesjön har endast enstaka par av häckande Kanada gäss och sporadiskt uppehållsplats för förbi flyttande grupper och mycket sällan övernattande.

5)Höjning av sjöns yta kan förklara minskningen av vassbältet. Vilket minskar näringsupptaget.

a) Romesjön har mycket långgrunda stränder runt om och växtligheten har minskat betydligt även där det är grunt.

6)En tillfällig period av syrebrist i bottenvattnet vilket kan frigöra fosfor som ytterligare ökar näringstillförslen. Detta kan leda till mer syrebrist.

a) Ökad näringstillförsel fås från verksamheten, se 1b). Vilket leder till en ökad produktion av växtplankton som till stora delar faller till botten och skapar syrebrist. Övergödningen minskar också den biologiska mångfalden på flera sätt.

b)Syrebristen på djupare vatten är dokumenterad och inget som existerat innan 2000 då förändringarna började.

7)Kommunen anser att verksamheten med jordbearbetning inte påverkar vattenkvaliteten i sjön med hänsyn till den verksamhet som bedrivs där och hur det avrinnande vattnet hanteras.

a) Ingen alblommning har förekommit 2018 trots denna varma sommar. Detta beror på brist på näringsämnen från jordframställningren som gått på sparlåga.

b) Denna åsikt stöds inte av Sweco och SGU:s undersökningar som gjorts för kommunens räkning inför Sand & Träds förnyade ansökan.

Ref. kommunens material.

- Romesjön är klassad som ekologiskt särskilt känslig enl. naturresurslagen och är av regionalt fiskeintresse och en kommunalbadsjö. Sjön är inte försurningskadad dock är buffertkapaciteten i avtagande. Detta enligt *Vattenöversikt för Kungälv kommun 1996-02-26*. Romesjön har haft en klarvattenstadium och har efter 2000 övergått till grumligt stadium.
- Kommunalt mål för N 500 µg/l för år 2000 enl Promemoria 1993-09-06. Uppmätt 90-02-12, N 730 µg/l.
- Rapport "Biologiska undersökningar i Romesjön och Väla bäck 2006."

Yrkande

- För att få kännedom om vilka ämnen som kan förekomma och därmed spridas från verksamheten krävs djupare analyser. Detta med vetskapen om de stora mängder (ca. 35 000 ton årligen i 16 år) av olika material som förekommit (bl.a. rötslam, gödsel, trädgårdsavfall, schaktmassor).
Vi föreslår att prov tages i bottenlamet från sedimentationsdammarna, vattnet i röret från verksamheten och vid badplatsen. Analyserna behöver omfatta ämnen som bedöms kunna finnas tex. bekämpningsmedel, varför inte som engångstillfälle göra samma eller ett lämpligt urval av analyser som görs 3 gånger i veckan på Alelyckans vattenverk., se <https://goteborg.se/wps/wcm/connect/578ba8c1-fd01-4563-a076-e50478121e81/R%C3%A5vatten+och+dricksvatten+vid+vattenverk+jan-aug+2018.pdf?MOD=AJPERES>
- Nu när uttaget av sand är stoppat finns inte längre något material i området för fortsatt jordframställning. Varför en återställning och sanering av jordframställningsområdet behövs. För att kunna göra säker återställning och sanering av jordframställningsområdet behöver noggranna mätningar och analyser göras för ämnen som bedöms kunna finnas lagrade i marken. Detta behövs för sedimentationsdammarna och för verksamhetsområdet för jordframställningen.
- Kommuns kontroll av badvattenkvaliteten bör kompletteras med tex N, P, Ph.
- En biologisk undersökning av bottenfauna samt djur-växtplankton bör göras, för att undersöka statusen jfr med den som gjordes 2006.
- Att åtgärder görs för att återställa Romesjön och Väla bäck tills att ekosystemet har återhämtat sig, eller är på väg att återhämta sig, och att dess förmåga att långsiktigt generera ekosystemtjänster är säkrad. Med en förbättrad vattenkvalitet gynnas även flodkraftens utveckling.

Mot bakgrund av ovanstående överklagar föreningarna kommunens slutsatser och beslut. Vi förväntar oss att kommunen besvarar denna skrivelse inom rimlig tid samt omgående ger oss tydlig information om hur ni avser hantera detta skrivelse.

Med hänvisning till:

1 kap. Miljöbalkens mål och tillämpningsområde

1 § Bestämmelserna i denna balk syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl.

Miljöbalken skall tillämpas så att

1. människors hälsa och miljön skyddas mot skador och olägenheter oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan,
2. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas,
3. den biologiska mångfalden bevaras,
4. mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas, och

2 kap. Allmänna hänsynsregler m.m.

Hänsynsregler

2 § Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

3 § Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Ansvar för skadad miljö

8 § Alla som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som medfört skada eller olägenhet för miljön ansvarar till dess skadan eller olägenheten har upphört för att denna avhjälps i den omfattning det kan anses skäligt enligt 10 kap. I den mån det föreskrivs i denna balk kan i stället skyldighet att ersätta skadan eller olägenheten uppkomma

- 1) EU:s ramdirektiv EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2008/105/EG
- 2) Miljömålet: Levande sjöar och vattendrag
- 3) Miljömålet: Ett rikt växt- och djurliv

Hälsningar

Gösta Lundén

Stig Johannesson

Kopia: Länsstyrelsen Västra Götalands län, vastragotaland@lansstyrelsen.se